

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4824/2020
28.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лепосава Петковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Трифуновић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 205/20 од 11.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 28.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 205/20 од 11.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П2 251/18 од 23.01.2020. године, усвојен је тужбени захтев и заједничко дете парничних странака малт. ВВ рођена ...2013. године, поверена је на самостално вршење родитељског права оцу АА и одређено је пребивалиште детета на адреси пребивалишта оца. Уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета странака са мајком ББ, на начин ближе описан у том делу изреке. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.925,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 205/20 од 11.06.2020. године, жалба тужене је делимично усвојена и решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди преиначено тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, док је жалба тужене одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом побијеном, а непреиначеном делу. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијену пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) у вези члана 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је другостепени суд правилно применио све одредбе овог закона и за своју одлуку дао правилне, јасне и непротивречне разлоге о свим битним чињеницама. Супротно тврдњи ревидента, ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице.

Према утврђеном чињеничном стању, током трајања ванбрачне заједнице парничних странака рођена је ...2013. године, њихова ћерка ВВ. Парничне странке су са малолетним дететом живе у домаћинству са родитељима тужиоца. До престанка ванбрачне заједнице парничних странака дошло је када је мал. ВВ имала две године, јер је тада тужена отишла да ради на прекоокеанском броду. Тужилац је у периоду од марта 2016. до септембра 2017. године, био на издржавању затворске казне. О детету су се тада старали тужиочеви родитељи. По повратку са рада у иностранству тужена се са мајком тужиоца договорила да дете упишу у предшколску установу у ..., сматрајући да је у најбољем интересу детета да се не измешта из средине у којој је до тада живела. Мајка-тужена виђа дете ретко и спорадично, у току 2018. године, виђење је остварено три пута. Тужена (рођена 1988. године) је завршила основну школу. Радно је ангажована тако што по позиву поставља трепавице. Велики значај придаје физичким изгледу. Живи у изнајмљеном стану у Тужилац (рођен 1984. године) је завршио средњу ... школу. Није у радном односу, али обавља послове молера. Поседује два катастарска јутра земљишта која обрађује. Конзумирао је опијате у временском периоду од 2012. до 2015. године од када то више не чини. Тренутно се малолетно дете налази код њега. У бризи око детета помаже му мајка која је пензионер и остварује пензију од 30.000,00 динара. Малолетна ВВ је ученик првог разреда основне школе, лепо је васпитано дете и емотивно је стабилна. Адаптирана је на услове у очевој породици где се са оцем и бабом осећа сигурно и безбедно. Привременом мером од 07.03.2019. године, заједничко малолетно дете странака поверено је оцу ради самосталног вршења родитељског права и одређено је пребивалиште детета на адреси пребивалишта оца. Из налаза и стручног мишљења Центра за социјални рад ... од 21.01.2019. године и 19.07.2019. године, где тужилац има пребивалиште, утврђено је да је тужилац заинтересован, ангажован и одговоран родитељ у чијем домаћинству малолетна ВВ живи од рођења. Уме да препозна и да на адекватан начин задовољи потребе малолетног детета и није негативно утицао на њен однос са мајком. Због сумњи о облицима неадекватног поступања од стране мајке и њеног пријатеља извршен је хитан гинеколошки преглед мал. ВВ и утврђено је да нема повреда, али да постоје трагови црвенила. Приликом одлучивања коме од родитеља малолетно дете треба да буде поверено цењен је и извешај Центра за социјални рад ... од 28.03.2019. године, где тужена има боравиште, па је предност дата оцу с`обзиром да отац не користи опијате од 2015. године, а да мајка - тужена у последњих пет година није показала аутентичну жељу да преузме самостално вршење родитељског права. Најбољи интерес малолетног детета налаже да настави да живи у средини где се родила, одрасла и где су услови адекватни да обезбеде њен правилан психофизички развој, а да са мајком одржава личне односе сваке друге суботе или недеље у зависности од школских обавеза и ваннаставних активности детета у периоду од 13 до 18 часова уз присуство особе од поверења за дете (оца или бабе по оцу).

Код утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално када су тужиоцу доделили самостално вршење родитељског права и уредили начин одржавања личних односа малолетног детета и тужене.

Из одредби члана 3. Конвенције о правима детета и чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона, произилази да је у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. У конкретном случају, правилно су примењене наведене законске одредбе, у ситуацији када је ванбрачна заједница парничних странака прекинута и када они немају заједничко пребивалиште, односно заједничко место становања, као и одредба члана 77. Породичног закона, када је одређено да ће родитељско право над малолетним заједничким дететом парничних странака вршити отац – тужилац, те уређен начин одржавања личних односа малолетног детета са мајком, као родитељем са којим не живи. Приликом доношења ове одлуке суд је поступио у смислу члана 270. Породичног закона који налаже да је пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализовне за посредовање у породичним односима. Имајући у виду цитирану законску одредбу као и чињеницу да суд не располаже стручним знањем које је потребно да би се разјасниле и утврдиле све чињенице од значаја за одлуку о поверавању малолетног детета једном од родитеља суд је исправно поступио када је ради утврђивања ових околности затражио мишљење Центра за социјални рад ... и Центра за социјални рад Из свих наведених доказа произилази закључак да малолетно дете парничних странака треба поверити на старање оцу који ће самостално вршити родитељско право. Најбољи интерес детета је увек приоритетан када се одлучује о заштити права и интереса детета и цени се према околностима сваког конкретног случаја, што су нижестепени судови правилно учинили. Истовремено, оваква одлука омогућава туженој као родитељу који не врши родитељско право, да прати и утиче на васпитавање мал. ВВ, у смислу члана 78. став 3. Породичног закона.

Из наведених разлога, неосновани су наводи ревизије тужене да тужилац није подобан родитељ да самостално врши родитељско право имајући у виду да је поступку пред нижестепеним судом утврђено да тужилац својим понашањем није на било који начин поступио супротно најбољем интересу мал. ВВ, нити је предузимао радње којима би дете удаљио од мајке. Ово имајући у виду спремност и мотивацију оца да се стара о малолетној ВВ и да не постоје недостаци који би умањивали његов родитељски капацитет. Супротно наводима ревизије утврђено је да не конзумира опијате од 2015. године, да се дете у очевој породици осећа сигурно, безбедно, вољено и заштићено, чиме је отац легитимисан као родитељ који пружа веће гаранције за правилан развој и васпитавање детета. Није од утицаја инсистирање тужене у ревизији да настави да брине о малолетном детету јер наводи ревизије и целокупно понашање тужене указују да она тренутно нема правилан увид у своје вршење родитељског права и да не процењује тренутно најбољи интерес свог детета. Такође, на основу стручног мишљења надлежног органа које је дато јасно и недвосмислено у складу са правилима струке и које наводима тужене није доведено у сумњу, утврђени су разлози из којих мал. ВВ у узрасту у коме се налази треба поверити на старање оцу, па је правилна одлука о тужбеном захтеву донета на основу изведених доказа.

На основу члана 61. Породичног закона-ПЗ уређен је начин одржавања личних односа тужене као мајке са малолетним дететом које неће живети у њеном породичном

домаћинству. Начин одржавања личних односа уређен је с`обзиром на потребе малолетног детета и тужене имајући у виду мишљење Центра за социјални рад ... (који је своје стручно мишљење дао на основу опсервације парничних странака, извода из медицинске документације и уредног контакта са мал. дететом) и Центра за социјални рад ... који је поступајући по замолници дао процену родитељских капацитета мајке. По оцени Врховног касационог суда одређени модел виђања мајке и детета је оптималан имајући у виду узраст малолетног детета, а да ће тај модел допринети успостављању квалитетних и блиских односа мајке и детета и омогућити да тужена као мајка има значајну улогу и увид у подизање и васпитавање свог детета. С`друге стране, како малолетна ВВ буде расла, тужена има могућност да се са законским заступником договори око проширења модела виђања, али и да евентуално то своје право оствари у другој парници. При томе, тужена у образложењу ревизије не указује посебно на погрешну примену материјалног права у односу на одлуку о одређеном моделу виђања.

Наводи ревизије којима се указује да је тужилац занемарио своје дужности из садржине родитељског права јер је он био регистрован наркомански зависник и осуђивано лице, демантовани су стручним мишљењем Центра за социјални рад који је сачинио свој налаз на основу уредног контакта са тужиоцем и медицинске документације, а у складу са правилима струке. Наиме, утврђено је да је тужилац као отац није злоупотребљавао нити занемарује дужности из садржине родитељског права, па је и по налажењу Врховног касационог суда побијана пресуда донета правилном применом материјалног права из наведених одредби Породичног закона, при чему је суд у свему поштовао своје обавезе прописане чланом 266. став 1. Породичног закона да се он сам руководи најбољим интерсом малолетног детета.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени разлози о којима се другостепени суд већ изјаснио дајући разлоге које прихвата и Врховни касациони суд.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић